

Turisme, Ciutat Vella, Barcelona

Aquests dies es fàcil comprovar la força que té Barcelona com a espai, ambient i símbol de qualitat de vida a escala internacional. Si al llarg de tot l'any la presència de turistes en certs indrets de la ciutat és molt notable, aquests dies d'estiu la massivitat de l'ocupació és fins i tot aclaparadora. Això passa sobretot a Ciutat Vella i, en menor mesura, a l'entorn del Parc Güell, la Sagrada Família i Montjuïc. La resta de la ciutat conviu molt millor amb els milers i milers de turistes que cada dia omplen aquests indrets, fins a arribar a l'espectacular xifra de més de 16 milions de pernoctacions a la ciutat estrictament. ¿Podem fer marxa enrere? ¿Encara és possible discutir si Barcelona és un destí turístic o no? Aquest debat està tancat. Som una ciutat turística i ho seguirem sent. I aquest és, probablement, un vector positiu per a la ciutat per moltes raons. Sobretot si no volem replantejar-nos massa coses. No es tracta, doncs, des del meu punt de vista, de posar en qüestió o de queixar-se d'un fet que ja forma part de les coordenades vitals de la ciutat. Un cop assumida aquesta realitat, el que cal ara és polititzar el tema, és a dir, discutir com es distribueixen costos i beneficis, i discutir, a partir d'aquí, quins són els límits que no volem traspasar.

No és un tema nou. L'octubre del 2010 es va aprovar el Pla Estratègic del Turisme a Barcelona. Un pla que es va fer amb cura i va incorporar de manera honesta els punts forts i febles del procés, que aleshores encara no tenia les dimensions actuals. El

JOAN SUBIRATS

PROF. DE CIÈNCIA POLÍTICA, IGOP-UAB

dubte que ara podem expressar legítimament és si encara som a temps per seguir dirigint el procés des de l'esfera pública o si comencem a arribar tard. La modificació recent del Pla d'Usos de Ciutat Vella, aprovada amb els vots de CiU i del PP, emet senyals negatius en aquesta qüestió. No podem caricaturitzar els que expressen neguits i preocupacions sobre el que està passant al nucli històric de la ciutat, titllant-los d'"immobilistes" o de voler "estrangular" el desenvolupament del districte i afirmant que el que cal "és assumir riscos" (Mercè Homs). Cada cop li costa més passejar per les Rambles a algú com jo, que hi vaig néixer a tocar i que tenia aquest indret com el meu centre vital al llarg dels primers 25 anys. El problema del turisme és que colonitza tot el que toca, i transforma la realitat per acostar-la al que els visitants esperen trobar. La Boqueria és cada cop menys mercat i cada cop més un *resort* gastronòmic-típic. I les reformes que s'hi volen fer als porxos encara poden accentuar aquesta deriva. Desapareixen botigues *normals* i apareixen llocs indefinits, *típics*. Als quioscs de tota la vida et miren estranyats si hi vas a comprar un diari o revista. Per no parlar d'aquells altres d'animals que es van reconvertir en espais d'artesanía i similars i ara no se sap ben bé què són. No hi ha qui resisteixi l'onada. I davant d'aquesta realitat diem que "cal assumir riscos". Més?

S'ha aprovat donar llicències per a noves places hoteleres a Ciutat Vella. Un districte que té poc més del 6% del territori urbà, on hi ha la densitat més alta (26.000 habitants per km², quan a la ciutat és de 16.000), on la meitat dels que hi viuen han nascut fora del país i on a més trobem el 40% de les places turístiques actualment existents. És un lloc de la ciutat en què el percentatge de persones que viuen en cases de lloguer és el doble (57,9%) que a la resta de la ciutat (28,5%). Totes les enquestes mostren que la percepció sobre el turisme és més negativa a Ciutat Vella que a la resta de la ciutat. ¿No hauríem d'anar més amb compte amb el que fem en aquest districte? Al mes d'octubre l'alcalde Trias deia: "El ciutadà de Barcelona hi ha de guanyar amb el turisme. Ha de percebre que a través del turisme es millora la seva qualitat de vida". Amb els passos que s'estan fent, ¿anem en aquesta direcció? La meua principal preocupació és la pèrdua de capacitat de direcció política i pública del procés. Sense aquesta capacitat de direcció, la potent iniciativa privada corre milles, i deixa els costos que genera per als poders públics i per a la gent que en pateix les conseqüències i només gaudeix de les engrunes del que es guanya. Als papers oficials que llegeixo, tot això queda clar. I tothom sembla molt conscient dels perills que correm. Però després els fets, les normes que s'aproven, el dia a dia, van per un altre camí. Tot el que comento ho faig a fi de bé. Creieu-me.

Barcelona és una ciutat turística i ho continuarà sent. I aquest és, per moltes raons, un vector positiu per a la ciutat

El turisme colonitza tot el que toca i transforma la realitat per acostar-la al que els visitants esperen trobar